

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร
FACTORS RELATED TO NUTRITIONAL STATUS AMONG OLDER ADULTS IN A CROWDED
BANGKOK COMMUNITY

สุนีย์ อังศุภาสกร 5136685 RACN / M

พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : นพวรรณ เปียเชื้อ, Ph.D. (NURSING), สุรัตน์ โคมินทร์, M.D.

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงความสัมพันธ์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะโภชนาการและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัวและสังคมกับภาวะโภชนาการของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปจำนวน 385 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์คัดเข้า เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากแบบสอบถาม และการวัดสัดส่วนของร่างกาย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ไคสแควร์ และสหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน

ผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 65.5) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 34.5) อายุเฉลี่ย 69.6 ± 7.2 ปี ดัชนีมวลกายเฉลี่ย 24.2 ± 4.2 กก./ม² สัดส่วนเส้นรอบเอวต่อสะโพกเฉลี่ย $.90 \pm .07$ ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเฉลี่ย 18.8 ± 7.6 กก. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับดัชนีมวลกาย ($\chi^2 = 4.2, p = .03$) และสัดส่วนเส้นรอบเอวต่อสะโพก ($\chi^2 = 58.5, p < .001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษามีความสัมพันธ์กับสัดส่วนเส้นรอบเอวต่อสะโพกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 4.4, p = .02$) ส่วนปัจจัยด้านครอบครัวและสังคมพบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ของครอบครัว และแรงสนับสนุนทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับดัชนีมวลกาย และสัดส่วนเส้นรอบเอวต่อสะโพกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษามีข้อเสนอแนะต่อพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ โดยเฉพาะเพศหญิงที่มีปัญหาภาวะโภชนาการมาก รวมทั้งให้คำแนะนำการควบคุมน้ำหนักตัวและเส้นรอบเอว และสร้างเสริมความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเพื่อภาวะโภชนาการและสุขภาพที่ดีของผู้สูงอายุ

คำสำคัญ : ภาวะโภชนาการ / ผู้สูงอายุ / ชุมชนแออัด

FACTORS RELATED TO NUTRITIONAL STATUS AMONG OLDER ADULTS IN A
CROWDED BANGKOK COMMUNITY

SUNEE AUNGSUPASAKORN 5136685 RACN / M

M. N. S. (COMMUNITY HEALTH NURSE PRACTITIONER)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: NOPPAWAN PIASEU, Ph.D. (NURSING),
SURAT KOMINDR, M. D.

ABSTRACT

This correlational study aimed to examine nutritional status and investigate correlations between personal, family and social factors among older adults living in a crowded Bangkok community with their nutritional status. The sample included 385 older adults aged 60 years and over. Through purposive sampling, the sample was selected according to inclusion criteria. Data were collected by interviewing from questionnaires and anthropometric assessment. Data were analyzed by descriptive statistics, Chi square tests and Spearman rank correlations.

Results revealed that older adults were female (65.5%) more than male (34.5%). Their mean age was 69.6 ± 7.2 years, body mass index (BMI) was 24.2 ± 4.2 kg/ m², waist hip ratio (WHR) was $.90 \pm .07$, and handgrip strength (HG) was 18.8 ± 7.6 kgs. Gender was significantly correlated with BMI ($\chi^2=4.2$, $p=.03$) and WHR ($\chi^2=58.5$, $p<.001$). Education was significantly associated with WHR ($\chi^2=4.4$, $p=.02$) but family and social factors including number of family members, family income, and social support were not significantly correlated with BMI and WHR.

Results suggested that community nurse practitioners should provide care for older adults especially female who had more nutrition problems. Controlling of their body weight, waist circumference, and increasing muscle strength is recommended in order to promote nutrition and health among them.

KEY WORDS: NUTRITIONAL STATUS / OLDER ADULTS / A CROWDED
COMMUNITY

114 pages